

Rapport om familjerådgivning 2019

Sammanfattning

Detta är en rapport om Österåkers kommunala familjerådgivning och som bygger på insamlad data från alla kommunens utförare och som ingår i den nationella sammanställningen som görs av Statistiska Centralbyrån (SCB) på uppdrag av Myndigheten för Familjerätt och Föräldraskapsstöd (MFoF).

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

Rapporten noteras till protokollet

Bakgrund

Enligt socialtjänstlagen har kommunen ansvar för att erbjuda familjerådgivning. Det kan ske i egen regi eller av annan lämplig yrkesmässig rådgivare. Sedan 2010 gäller lagen om valfrihet (LOV) för utförande av familjerådgivning inom Österåkers kommun. Under 2019 kunde medborgarna välja mellan olika utförare.

Förvaltningens slutsatser

Det har skett en ökning av antalet samtal per ärende och av brukarnas val av privata utförare.

Antalet ärenden under 2019 har minskat och färre barn är berörda. Antalet personer i Österåker per 1 000 invånare i åldern 18 – 69 år som någon gång besökt kommunal familjerådgivning under år 2019 var 11, vilket är samma nivå som för den nationella sammanställningen. Antalet berörda barn i ärenden påbörjade under 2019 var 13 per 1 000 invånare, vilket var lägre än den nationella sammanställningen där det skett en ökning från 18 till 22 barn per 1 000 invånare.

Bilaga

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Enhetschef

Digitala Signaturer

Signerad med: Anställda
Signerad av: Åsa Lundgren, Enhetschef
Datum: 2020-09-22 17:13 +02:00

Signerad med: Anställda
Signerad av: Susanna Kiesel, Socialdirektör
Datum: 2020-09-22 17:14 +02:00

Österåkers kommun
Socialförvaltningen

Socialnämnden

Yvonne Aili

Datum: 2020-08-25

Ärende/nr: SN 2020/0048

Rapport om familjerådgivning 2019

Enligt socialtjänstlagen har kommunen ansvar för att erbjuda familjerådgivning. Det kan ske i egen regi eller av annan lämplig yrkesmässig rådgivare. Familjerådgivning ska bestå av samtal som syftar till att bearbeta samlevnadskonflikter i parförhållanden och familjen (5 kap. 3 § SoL). Enligt Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) kan ett ärende i praktiken innehålla flera problemställningar samtidigt.

Familjerådgivningen i Österåker

Sedan 2010 gäller lagen om valfrihet (LOV) för utförande av familjerådgivning inom Österåkers kommun. Under 2019 kunde medborgarna välja mellan sju och åtta (kan variera då någon avslutar och någon tillkommer) olika utförare varav socialförvaltningen var en. Ersättningen till utförare var 1 190 kr per rådgivningstillfälle. Paret betalar en egenavgift på 350 kr för varje samtal direkt till utföraren. Som underlag för sitt ersättningsanspråk måste utföraren bifoga en rekvisition per samtal. Rekvisitionerna lämnas ut alternativt skickas av servicecenter till den som bor i kommunen och efterfrågar familjerådgivning.

Kostnaderna för familjerådgivningen

Totalt ersatte nämnden de externa utförarna med 467 670 kr, inklusive moms-kompensation, för familjerådgivning under 2019. Tabellen nedan visar på att kostnaderna för extern familjerådgivningen ökat i jämförelse med föregående år.

2016	2017	2018	2019
387 tkr	424 tkr	453 tkr	468 tkr

Kostnaden under 2019 för egen regi var 128 520 kr (108 besök ger en intäkt på egenavgiften med 37 800 kr).

Uppföljning av utförare

I samband med att en utförare lämnar anbud på att bedriva familjerådgivning sker en granskning av att anbudet stämmer med förfrågningsunderlaget, och en kontroll görs hos skatteverket, familjerådgivarna kompetensgranskas, mottagningens geografiska placering och om lokalen är anpassad för verksamheten.

Den som vill gå på familjerådgivning har rätt att vara anonym och uppföljningen av utförd rådgivning är därför begränsad. Paren har möjlighet att lämna synpunkt och klagomål till Socialnämnden. Det finns blanketter för detta men kan också göras på

valfritt sätt. Under 2019 registrerades inga inkomna synpunkter eller klagomål. Det står paret fritt att byta rådgivare om och när de själva önskar.

För att brukaren ska veta vilka krav som kan ställas på utförarna har kommunens webbsida kompletterats med information om vad som gäller för familjerådgivning hos Österåkers kommun, se bilaga 1.

Nationella sammanställningen av familjerådgivning

Statistiska Centralbyrån (SCB), samlar årligen in data, på uppdrag av MFoF, från samtliga kommuner avseende familjerådgivning. Enligt den senaste nationella sammanställningen har den kommunala familjerådgivningen ökat sedan år 2004, se vidare: mfof.se

Sammanställning om Österåkers kommuns familjerådgivning

År	Antalet barn som berörts i ärenden som påbörjats 2019	Antalet ärenden under året	Antalet samtal	Val av privat utförare i %
2017	295	187	461	60
2018	192	166	494	72
2019	256	162	512	73

Tyngdpunkten i rådgivningen

I praktiken kan ett ärende innehålla flera problemställningar samtidigt. Mot bakgrund av det som bedömdes vara tyngdpunkten var kartläggning/klargörande samtal vanligast bland de påbörjade ärenden följt av reparationsarbete (rådgivning för att lösa samlevnadsproblem i en parrelation och att kunna fortsätta leva tillsammans) som avslutades under 2019.

Analys

Det har skett en ökning av antalet samtal per ärende och av brukarens val av privata utförare.

Antalet ärenden under 2019 har minskat. Antalet personer i Österåker per 1 000 invånare i åldern 18 – 69 år som någon gång besökt kommunal familjerådgivning under år 2019 var 11, vilket är det samma nivå som för den nationella sammanställningen. Antalet berörda barn i ärenden påbörjade under 2019 var 23 per 1 000 invånare, vilket var högre än den nationella sammanställningen där det var 22 barn per 1 000 invånare.

Det finns flera kriterier som troligtvis påverkar huruvida den kommunala familjerådgivningen efterfrågas, exempel på detta är:

- tillgänglighet
- resurser
- avgifter
- kännedom om verksamheten

- hur väl andra aktörer kompletterar kommunernas insatser vad gäller familjerådgivning, till exempel verksamheter som bedrivs av rent privata eller av kyrkliga organisationer.

Detta innebär att det från denna rapport eller från datainsamlingen inte går att säga något om hur många vuxna och barn som berörs av familjerådgivning, då datainsamlingen endast berör den kommunala familjerådgivningen.

Familjerådgivning i Österåkers kommun

Med familjerådgivning menas samtal för att bearbeta samlevnadskonflikter i parförhållanden och i familjer. Syftet är att förbättra parternas relation. Österåkers kommun erbjuder familjerådgivning förutsatt att ena parten är skriven i kommunen och familjerådgivaren ska säkerställa att minst en av parterna är skriven i kommunen.

Detta gäller för familjerådgivning hos Österåkers kommun

- Ett familjerådgivningstillfälle omfattar 90 minuters samtal.
- Antalet rådgivningstillfällen för varje kund/par kan uppgå till fem (5).
- Ni väljer själv rådgivare, från de upphandlade familjerådgivarna.
- Du äger rätt att när som helst avsluta eller byta utförare och du behöver inte ange orsak.
- Rådgivning ska erbjudas under vardagar, dagtid, klockan 8.00-17.00 samt minst en dag i veckan under kvällstid (tidigast till och med klockan 19.00).
- Familjerådgivningen ska vara tillgänglig 46 veckor per år.
- Väntetiden ska inte överstiga tre (3) veckor med undantag för månaderna juni, juli och augusti, då väntetiden inte får överstiga fyra (4) veckor.
- Akuta behov ska särskilt beaktas.
- Familjerådgivaren ansvarar för att tolk anlitas vid behov.
- Familjerådgivningen ska ske i ändamålsenlig lokal som bland annat är handikappanpassad och har samtalsrum som upprätthåller sekretessen.
- Lokalen ska vara belägen inom ett avstånd som under dagtid kan nås med kollektivtrafik inom 60 minuter från Åkersberga centrum.
- Familjerådgivarna arbetar enligt sträng sekretess och för inga journaler och den som vill kan vara anonym.
- Tidsbeställning sker via telefon eller e-post.
- Familjerådgivarna ska i alla kontakter där barn är involverade beakta intentionerna i barnkonventionen.
- Aktören ska ta emot synpunkter och klagomål från dig. Du kan även lämna synpunkter och klagomål till Österåkers kommun.

Österåkers kommun godkänner familjerådgivare som har någon av nedanstående kravprofiler. Detta kan innebära att någon av utförarens familjerådgivare saknar godkännande av Österåkers kommun.

Profil 1

- Minst fyra års psykosocialt arbete med par och/eller familjer.
- Grundutbildning/examinerad socionom, psykolog eller beteendevetare.
- Någon av följande påbyggnadsutbildningar: familjeterapiutbildning, stegutbildning (1,2) i psykoterapi, utbildning i parterapi/sexologi.

Profil 2

- Minst 8 års erfarenhet av psykosocialt arbete med par- och/eller familjer.
- Grundutbildning från hälso- och sjukvård, psykiatri och/eller psykosocialt arbete.
- Någon av följande påbyggnadsutbildningar: familjeterapiutbildning, stegutbildning (1,2) i psykoterapi, utbildning i parterapi/sexologi.

Profil 3

- Auktoriserad av föreningen Sveriges kommunala familjerådgivare.

Kvalitetsarbete

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för kvalitet i verksamhet enligt socialtjänstlagen ska tillämpas.